

Universal Declaration of Human Rights - Ditammari

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Oniti ba we a kpenniti kuteŋku yaŋdú

Yetanfɔtɛ yie yie mɛ

Ti ɔo kenye ke tú ɔɛɛ te ke sɔkɛsɔkɛ yi bo ke kuteŋku naati tipiiti timɔũ, ɔɛ tú omɔũ yi ɔo nke ɔi otɔu muwɛrimu ɲo kpɛɛ yĩnke,

Ti ɔo kenye ke tú isɔkɛ ɔɔ nyo di peite koo mɔũ wee wɛntɛ ke ɲɔo bɛɛ ite koo wuu, ke yɛ ti bo yĩmɛ ke nkari ke ɔɛ tinaati ke ti naa tiɔɔti, ke ba ɲɛ ti mɛ mba yo mesemme, oniti ti ɔɛ ɲmanti, ɔɛ tú ketɛ,

Ti ɔo kenye ke tú oniti nɛ oniti ɲmɛ, ti tũ mbo ɲɛ mu titɔbɛ, ociĩri ɲɛ okperi ko okperi ɔɛ ociĩri, ke yɛ ɔɛmɔsikaandɛ kɔ ɲɛ cooti yĩnke,

Ti ɔo kenye ke tú initi wuo nyimɔu ɔo kɛnkàri ke naati keyɛ itɔbɛ kpɛi,

Ti ɔo kenye ke tú initi wuo kuteŋku yaŋdú ɔɛnɛni ɔipatri kɛparku ɔi myɛɛkɛ nɛ oniti ba we, kó ɔiyetri ke tú oniti pokua oniti ɔɔua, omɔũ yi ɔã nɛ otɔu; ke ɔɛ te ke iwuo nyimɔũ ɔo nkewɛnnɛ ke mɔi kɛbeu nɛ ɔɛ bo naatime tipiiti timɔũ,

Ti ɔo kenye ke tú yeheke ye mɔũ ye kari kewɛnnɛ mu kuteŋku yaŋdú ko ɔitĩnni kɔbɛ ketú ti ɔo ke ɲɛ menke weti ɔɛ cɛnke tukune oniti kó mufommu nɛ o borimɛ,

Ti ɔo kenye ke tú ti bo wɛnnɛ mɛ dinnu maɔimaa ɔɛ tukune oniti kó mufommu byɛkɛ ɔɛ bo nte ke ti baa yetɛ kuce,

Iwuo nyimɔũ kó ɔitinnɛ ɔidyɛɛɛ piɛɛku ke heu ketú

Oniti ba we, a kpenni ti kuteŋku yanda tu:

Iboti imɔũ nɛ itensaake imɔũ ɔo nkewɛnnɛ ɔinuu kɛpi ɲipatri ɔii ko tinaanti nɛ i yemme kɛpã itɔbɛ itye ɲɛ yĩnke ke nyɛ ɔɛ túmɛ oniti ko mufommu yeheke yemɔũ ɔwɔmɛ; oniti ba we, a cɛnke bo ɔil hei, a ɔo nke ti nyɛ ke ti kpenni.

Ɖitanfɔtri 1

Oniti ti pei ɲɛ omɔũ yi kpaatri otɔu, ke yɛ oniti ba we, o yi ɔo nɛ fehɔfɛ; o mɔkɛmu mɛcii kehã mɛyemme. Ti tú nɛ ɔo kenye ti tɔbɛ mɛ ke yie mii ba nkwoo ko otɔu ɔau.

Ɖitanfɔtri 2

Oniti ba we: oniti sɔua, o peia oniti sɔua, oniti pokua, a cɛnke tú wee boti, a feu tekote ɔibo ɲɔaa, a ɔɔu nkuyie mmaku botinkua nkua, a tũ ɲwee peɔitɔk boti cɛn kaa, a kari ke yũmpuraa, a ɔo ɲfɛdawanfɛ ɲfɛa, a tũ kuhɔuku nkua, ɔɛ yi ɔo ɲomɔũ bo ɔa ciite a kpɛɛ yĩnke.

Ke wɛtike, ba kaa hei túɔi ke domme, omɔũ yi ɔo ke ɲɔa kɔɔnnɛ ke ɲmanti o bo ɔa byɛti a yienni mɛɛ kpɛi noyɛ nyoo cyɛɛ.

Ɖitanfɔtri 3

Oniti ba we, a niti tɔu yi ɔo nke ɔaa kakii ke ɲmanti o bo ɔa tannɛmɛ kufɔtitenniku.

Ɖitanfɔtri 4

Omɔũ yi ɔo nkɛɔɔ otɔu kuɔaaku ke ɲo senni; oniti mɛ nyi mɔkɛ muwɛrimu o bo fitɛmɛ otɔu koo naa nku ɔaaku.

1. Fõ ɲɔniti, a ba nfou ke bo ke yi yẽ a boti tuku.
2. Omɔũ yi ɔo nke yetene sɔntike ɲotɔu o ko kuboti tuku; ke weeme nne ɔo ne omaa o bo namu ke naanne kuboti teku.

Ditanfɔ̃tri 16

1. Oniti, kaa cɛ̃nke baa nkɛdee, a bo na kɛpwoke yoo a yenke a mɛ nɔ̃ɔwe ke ɔ̃i hɔ̃nne tɛcyɛ̃ɛte. Oniti nɛ o poku, omɔ̃u yi ɔ̃o kensei otɔu fɛnɔ̃fɛ ke nkemmune ɔ̃i bo yate ɔ̃iye ke nsa ke ɔ̃iborime yi maa.
2. Onitidɔu nɛ oniti poku ke bɛ ti nake ti kwuɔ otɔu mɔu tɛnke yi ɔ̃o ke nkɔɔ ke firi bɛcwooke kɛfi ke ɔ̃ɛ fi.
3. Ne yaaro tɛcyɛ̃ɛte tɛ baa kɔ̃ti ke tɛcyɛ̃ɛte yi bo kunaamunku yi bo kuboti mɛ nyi bo.

Ditanfɔ̃tri 17

1. Oniti ba we, a bo amma nɔ̃aa, ɔ̃i sũmaa, omɔ̃u yi ɔ̃o nke nkɔ̃ɔnne otɔu o kpɛɛ yĩnke.
2. Omɔ̃u yi ɔ̃o nke sɔ̃nte kefeete otɔu kpɛɛ nɛ muwɛ̃rmu.

Ditanfɔ̃tri 18

Oniti ba we, omɔ̃u yi ɔ̃o nke nɔ̃a kɔ̃ɔnne a yemme mɛ ñati kpei; omɔ̃u ba nɔ̃a kɔ̃ɔnne a ɔ̃ɔumme kuu nyeinku yoo a feume muu ntentaa yoo a yi ɔ̃ɔumme kuyie maku amɛ nyi feume mutãa mamu kpei kaa ɔ̃o ketike, a bo youmu kuyiendɔ̃ummu maku kó meborime ke twote meteme; a bo amaa nɔ̃aa, ɔ̃i sũmaa, ɔ̃ikɔ̃mbɔ̃ɔti yi ɔ̃o nke nɔ̃wo ɔ̃i bo nɔ̃ɔumme ɔ̃ikó kuyie ɔ̃iɔ̃ku yoo ɔ̃i nɔ̃aku mekwuɔ nɔ̃i bɔke kɛpãa nsikoo bɛcirbɛ, ke haa ɔ̃okó yebaa nke twonko itye nɔ̃ibi, ba oniti kaa bó kɛɛ byɛ̃ɛke.

Ditanfɔ̃tri 19

Ba we, kaa yemme h̃ati a bo na ke ti beimmu omɔ̃u mɛ mba na ke ɔ̃aa kɔ̃kɛnɛ tiyĩnke; ba we, a bo na kebekɛ a ɔ̃ɔti ña ninte kɛɛ byɛ̃ɛke, ke ti two ña mɛ nɔ̃ɔwe nɛ a ninte tii naanti kó kuboti.

Ditanfɔ̃tri 20

1. Oniti ba we, a bo namu kewɛ̃nne ketiinne a kɔ̃bɛ a mɛ nɔ̃ɔbɛ ke ɔ̃i nake ɔ̃i kpeti; a bo namu ke mbo ɔ̃itinni a mɛ nɔ̃ɔri myɛ̃̃ke, ɔ̃indi yemme cɛ̃nke ba ña tiyɛiti, ɔ̃i cɛ̃nke ba nɔ̃ɔri meyei.
2. Omɔ̃u yi ɔ̃o nke tanne otɔu ɔ̃itĩn ni mari myɛ̃̃ke nɛ muwɛ̃rimu koo yemme yi ɔ̃iɔ̃.

Ditanfɔ̃tri 21

1. Oniti ba we, a ɔ̃o nke nɔ̃akemu a hei kó mufommu byɛ̃̃ke kó tinaanti ba kaa yi ha ɔ̃itĩnni ɔ̃i tɔ kuteuku ɔ̃imyẽ̃ke; a ɔ̃o ke ntee n nemu bɛɛ pĩ nne ɔ̃imɔ̃u ɔ̃i kó ɔ̃iyetri.
2. Ba we, a bo namu, ke nsa kaa kɔ̃bɛ cenke ɔ̃aa ɔ̃ɛite, kɛmpĩ ña hei bo ncenti mɛɛ boti ke ɔ̃ɛ nsie mutɔ̃mmu yĩnke.
3. Bɛkpaatibɛ ɔ̃o ke nɔ̃ɔri siheikembii ɔ̃o mɛɛ borime ɔ̃iheɪ myɛ̃̃ke; yɛpate yɛɛ tu nɔ̃o nke nii cwɔ̃ weti weti ba bɔkebɔke ba mbo, ke na keceete ɔ̃itinni kotri kekanne ɔ̃ipanni. ɔ̃ekó mupaticɔ̃rimu mɔ̃nni, omɔ̃u yi ɔ̃o ke nkɔ̃ɔnne otɔu ke fiinko o yemme, keyɛ̃ ɔ̃iheɪ kó meborime yi tú omɔ̃umaa kɔ̃mmɛ, omɔ̃ukoo ñmɛ̃̃te mɛ nyi tú otɔ̃u kou.

Ditanfɔ̃tri 22

Oniti ba we, f̃i tɛheikembite a tɛ̃nke yi ɔ̃o kewɛ̃tɛ ke nsenni nacyɛ̃; tiɔ̃awanti yi kpa a nne ɔ̃o nke yetoo kɛmɔ̃ɔte a kpɛɛ kɛpetɛ itye nyii bo nte kaa na kenye ɔ̃ɛ ci ne ɔ̃ɛ yici; ɔ̃emɔ̃u memme ɔ̃ɛ bo nte kaa naa ñoniti keyɛ a fei yekeke tũ nɔ̃o nke ntee nyetɔ̃bɛ ɔ̃ɛɔ̃byɛ̃̃ke. Oniti, kaa mɛ nyi cote bɛ ɔ̃ɔ yi nɔ̃aa too titouti.

Ditanfɔ̃tri 23

1. Ba we, a ɔ̃o nke mmɔke mutɔ̃mmu ña pimmu, ke waa ña ɔ̃ɔmu ke mpĩ ke ɔ̃ɛ ɔ̃aa naati; omɔ̃u tu nyi do nke nkpa mutɔ̃mmu.
2. Bɛɛ pĩ mmutɔ̃mmu mamumaa ke bekuute ma, bɛ tɔ̃nfeinti ɔ̃o nke mmamu.

3. Wee cēnke pīmmu mamu, o dō nke cu o kōnyonku; keyē dēe bo nteme koo na ke nfou ne o cyēēte kōbe ke ba ŋaari.

4. Ba we, kaa dō a bo namu kewēnnene betōmpitibe tōbe ke dī hānne yentōntire ke ŋmē ndinuu kefeete dīmaa.

Ditanfōtri 24

Oniti ba we, a dō nke nii cute mutōmmu kehompe kekote tikweiti; a yi dō nke nii mpi mutōmmu kukpetinku tehompute be me mbaa keete a dīiti.

Ditanfōtri 25

1. Oniti ba we, a dō nke nfou ke dē wenni kaa kōntii nnaati, fō ne ŋa cyēēte kōbe; a ne bo na kaa fommu ŋmenni kaa yīmōke a yommaa a yi mōke tiyaati, a yi mōke a dōudē, kaa me mmo ŋa ba na ketaa ŋamaa. Wee mōnte mutōmmu, wee mō, kuhōuku, okupoku yoo okudōu, opokōti yoo oqakōti, ticitē dekewe, wee cenbo mesemme myēeke be yi dō nkō yoo dēmyēēke koo nfēuri.

2. Ti dō nke dō kenye tisaponyōti ne tibi kpei mesaaibi imōu: opopōpōri kpeia, ipocōutebia, ipocēmbia, ba i, i yi dō nkensenni.

Ditanfōtri 26

1. Oniti ba we, a dō nkentye, ke na kepete mecii. Omōū yi dō nkeyieeti ke na ketanne o bire dākōri sampōu. Ibi imu dēmare yi dō nke baa ta dēkō dākōri. Dākōribe bebebii be myēēke mutōmmu dō nkepite tipiti timōū ndi; be ko yepate kpenke kpenke ke dō mbēe ta dākōri odyēewe bēmo be bo na ketamu ke be cēnke dō.

2. Dākōri dō nketwo ndēbire itye nke dē benke dē bo īme kenaa ŋoni ti keyē oniti ba we, a dō nke nkpeni ti mufommu myēēke. Dākōri dō nkedō ke benitibe kee betōbe tūmu ke bonkune beyemme kekwo mbetōbe mesemme, ke iboti imōū kutenku yandū ndo itōbe, ke initiboti kutenku yandū kō dītinni dīdyēeri dii me ŋari ke dō kepau nyekpare ke dīi na ke yepau nke kutenku narke tipiti timōū.

3. Ibi yēmbē be dōke dō nkenyē weti weti bebi dō nkepete iitye ne i dō nkebebii muutōmmū.

Ditanfōtri 27

1. Oniti ba we, be dō dā bantene a ko kuboti kō meborime; a dō nkebaa: nte dīfōnni, nte dīkūtri me ndomme. A dō mbēe daatwo mecii kaa munkee metwo mbetōbe ke kutenku nnaati kedimōū dīpete mesaa.

2. Be tū oniti centine ŋo sōu; obaribenti me nyi yari ohauti. Oniti tū mpīnne mu o mu nyo nne.

Ditanfōtri 28

Dīpatri dīdyēeri dīi ntū ba we, o dō nkeyetoo mu ke bōkebōke ba mbo kupiku maku; ke memme dōke ti ba na kepete mesaa.

Ditanfōtri 29

1. Oniti ba we, kaa poo ŋaboti yoo dītinni a bo dīi myēēke a nyē kaa poo ŋamaa ndi.

2. Omōū yi dō nkedō otōu o yi dō ke beē wee dōore omōmmwō, keyē oniti ne oniti ŋme ke ti dō nkenvari ke wēte kedē titōbe.

3. Fō wee yi dō mekōomme a bo ntū seiŋme kutenku yandū kō dīpatri dīdyēeri me nyē nde ndomme.

Ditanfōtri 30

Dīpatri dī myēēke, tinaanti mati yibo ke ndonne dīhe i mari, dītinni mari yoo oniti dō o tisenkri, kennau kewāa ŋwāa, ke faari faari ke hati bōkebōke. Oniti ba we, a kpenni ti kutenku yandū.